

Veiligheidsverlichting

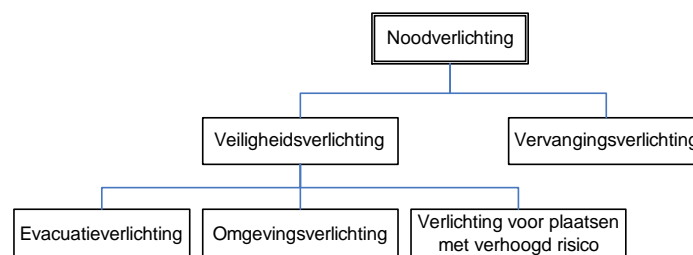
WETGEVING

Aanvankelijk ging het ARAB uitdrukkelijk over veiligheidsverlichting, maar het artikel 63 bis, dat ernaar verwees, werd herroepen door titel 1 van boek III van de codex over het welzijn op het werk.

De verplichtingen inzake veiligheidsverlichting worden voortaan gebundeld in het KB van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing (of het nu gaat om gebouwen waarin werknemers aanwezig zijn of niet). Dit KB verwijst naar de normen NBN EN 1838, NBN EN 60 598-2-22 en EN 50 172, waarvan de essentie hieronder is opgenomen (met uitzondering van de 'industriële gebouwen' waarvoor in de tekst wordt gepreciseerd dat de 'uitgangen en uitgangswegen moeten uitgerust zijn met veiligheidsverlichting').

We dienen echter te noteren dat de basisnormen niet van toepassing zijn voor de 'bestaande gebouwen'¹. Aangezien industriële gebouwen niet behoren tot de 'bestaande gebouwen', moet een industrieel gebouw ongeacht zijn anciënniteit voldoen aan de vereisten van het desbetreffende KB. Wat de bestaande gebouwen betreft, indien men voor deze niet moet voldoen aan de bovenvermelde normen, dan is het de risicoanalyse die moet bepalen welke maatregelen er moeten genomen worden teneinde de risico's te beheren die verband houden met het ongewenst ontbreken van verlichting. Wij raden daarom aan om u te baseren op die normen (of oude artikels van het ARAB) in het kader van uw risico-evaluatie voor dit type gebouwen.

DEFINITIES

De term 'noodverlichting' (verlichting die begint te werken indien de gebruikelijke verlichting uitvalt) omvat de volgende twee definities:

1- Veiligheidsverlichting:

- Verlichting die van zodra de normale kunstverlichting het laat afweten, garandeert dat we op elk ogenblik en in alle veiligheid de evacuatiemiddelen kunnen herkennen en gebruiken indien de ruimtes bezet zijn, en die om elk risico op paniek te vermijden voor de nodige verlichting zorgen voor de aanwezigen om zodoende de evacuatie-trajecten te vinden en te bereiken.

2- Vervangingsverlichting:

- Kunstverlichting die de mogelijkheid biedt om een bepaalde activiteit voor te zetten op bepaalde plaatsen in het gebouw indien de normale kunstverlichting het laat afweten.

¹ - hoge en middelhoge gebouwen waarvoor de bouwaanvraag werd ingediend voor 26 mei 1995
- lage gebouwen waarvoor de bouwaanvraag werd ingediend voor 1 januari 1998

Veiligheidsverlichting

De veiligheidsverlichting kan worden opgesplitst in drie types verlichting:

a. Evacuatieverlichting

Dit soort verlichting moet de mogelijkheid bieden om de werkplaatsen te evacueren door de evacuatiewegen te verlichten. Die verlichting moet eveneens de mogelijkheid bieden om de brandbestrijdingsmiddelen en de veiligheidsuitrusting te lokaliseren en te gebruiken. Om alle obstakels in aanmerking te kunnen nemen en te kunnen vermijden, heeft men volgens deze norm een horizontale verlichting nodig van minstens 1 lux op grondhoogte.

b. Verlichting voor plaatsen met een verhoogd risico

Om de werknemer de mogelijkheid te bieden om een mogelijk gevaarlijke taak stop te zetten en te zorgen voor een vlot verloop van de stopprocedures of om zijn werkpost in een gevaarlijke omgeving te verlaten, is voldoende verlichting onmisbaar. De norm schrijft een verlichting voor die 10 % biedt van het verlichtingsniveau, met minstens 15 lux. Bovendien schrijft de norm voor dat de veiligheidsverlichting snel moet aangaan (< 0,5 s).

c. Omgevingsverlichting (anti-paniek)

Verlichting die de werknemers in staat moet stellen om de evacuatiewegen te bereiken, met horizontale verlichting van ten minste 0,5 lux op de volledige oppervlakte van het lokaal.

REGELS

De volgende verplichtingen gelden:

- Op alle cruciale plaatsen van het gebouw (bijv., uitgangswegen, liftcabines, lokalen waar de autonome stroombronnen zich bevinden, lokalen toegankelijk voor het publiek) moet de veiligheidsverlichting een horizontaal verlichtingsvermogen bieden (ter hoogte van de grond) van minstens 1 lux;
- Op plaatsen waar het gevaarlijk is (bijvoorbeeld waar de richting verandert, een kruispunt, een doorgang naar de trappen) moet het horizontaal verlichtingsvermogen minstens 5 lux bedragen;
- De voeding van de veiligheidsverlichting kan worden geleverd door de normale stroombron, maar indien deze wordt onderbroken, dan moeten een of meerdere autonome stroombronnen het overnemen;
- Van zodra de stroom wordt onderbroken, moeten de autonome stroombronnen automatisch binnen 1 minuut de werking van de veiligheidsverlichting garanderen gedurende 1 uur.

Autonomie

De autonome werking van de veiligheidsverlichting wordt gegarandeerd door de elektriciteit die wordt geleverd door een geïntegreerde batterij. Volgens de norm is een autonome werking van een uur in de meeste gevallen voldoende.

Veiligheidsverlichting

Plaatsing

De veiligheidsverlichting moet worden geplaatst zodat elke uitgang goed verlicht is, en op de plaatsen waar het nodig is om aan te duiden dat er risico's bestaan of dat er veiligheidsmateriaal aanwezig is, dit wil zeggen minstens op de volgende plaatsen:

- › Aan elke uitgang die bedoeld is om te worden gebruikt in een noodgeval;
- › Aan de trappen, zodat elk trapdeel in een trapgat rechtstreeks verlicht is;
- › Aan elke volgende verdieping;
- › Aan de nooduitgangen en aan de reglementaire veiligheidssignalisatie;
- › Telkens waar de richting wijzigt;
- › Telkens waar de gangen elkaar kruisen;
- › Aan de buitenkant van het gebouw, vlakbij de einduitgangen en aan de buitenkant van een einduitgang;
- › Aan elke eerstehulpkast;
- › Aan elk brandbestrijdingsapparaat en aan elk waarschuwingpunt.

De signalisatie boven elke uitgang die bedoeld is om gebruikt te worden in een noodgeval, en de signalisatie langs de evacuatiewegen moet duidelijk verlicht zijn tot aan een veilige plaats. Indien een nooduitgang niet onmiddellijk zichtbaar is, dan moet er een bord zijn met een pijl op (of een aantal borden) om de weg aan te duiden tot aan de nooduitgang.

CONTROLE VAN DE INSTALLATIES

De wetgeving vereist dat er regelmatig wordt gecontroleerd. Hoe vaak deze controles moeten doorgaan wordt niet gepreciseerd. Wij raden een jaarlijkse volledige controle aan. Die controle moet worden uitgevoerd door een gekwalificeerd persoon. Dat kan de werkgever zijn, een andere persoon van het bedrijf of een externe firma. Men moet altijd een kopie bewaren van de vaststellingen die werden gedaan tijdens deze controles.

Welke controles moeten er worden uitgevoerd op basis van de aanbevelingen van het ANPI:

Externe controle

- › Algemeen uitzicht van het veiligheidsverlichtingsblok
- › Bevestiging van het blok aan zijn houder
- › Eventuele schade te wijten aan warmte of schokken
- › Signalisatie d.m.v. een pictogram
- › Controle van de werking van de testknop
- › Positie nog steeds conform de situatie van de lokalen

Interne controle

- › Eventuele schade
- › Aanwezigheid van de buislamp
- › Staat van de batterijen
- › Aanwezigheid van netstroom op het blok
- › Eventueel schoonmaken van de contacten
- › Afsluiten van de stroomtoevoer van het blok
- › Controle van de ontsteking van de buislamp
- › Controle van de reglementaire autonomie
- › Eventueel schoonmaken van het blok en vooral van het glas (! krassen, vergeling, enz.)
- › Opnieuw inschakelen van de stroomtoevoer van het blok
- › Controle van de lader in geval van een lege batterij

Veiligheidsverlichting

Registratie van de controle

- › Het blok nummeren
- › Het controle-etiket aanbrengen
- › De controle en de eventuele opmerkingen vermelden in het register van de periodieke controles (de opmerkingen moeten worden gevolgd door de gepaste maatregelen, die in het register worden opgeschreven)

REFERENTIES

1. De Belgische norm: NBN EN 1838
2. Het KB van 7 juli 1994 tot vaststelling van de basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing waaraan de nieuwe gebouwen moeten voldoen.
3. Titel 1 van boek III van de codex
4. Titel 3 van boek III van de codex

U kunt steeds beroep doen op de expertise van onze preventieadviseurs. Hebt u specifieke vragen of wenst u assistentie bij de uitwerking van uw preventiebeleid, dan kunt u contact opnemen met onze afdeling risicobeheersing op het nummer 02/533 74 11 of via sec.rim@cohezio.be

